

אֵלֶּה הַחֻמּוֹת

ויגש

r0548474308@gmail.com

לע"נ מרת רחל לוי בת תמרה ז"ל

ויגש אליו יהודה (מד יח)

ר' יהודה אומר הגשה למלחמה וכו', ר' נחמיה אומר הגשה לפיוס וכו', רבן אמרי הגשה לתפילה וכו', ר' אלעזר אומר פשט להון, אם למלחמה אני בא אם לפיוס אני בא אם לתפלה אני בא. (מדרש בר"ר צג ו).

ויש להבין.

בספר **אמונת אברהם** – לייפער נראה לומר בדרך רמז, ע"פ מה שמבואר בזוהר הק' (ח"ב צג ע"ב) דיוסף הצדיק הוא בחינת שבת קודש, עיי"ש, ובשניהם איכא תוספת הארה מלמעלה ונשמה יתירה (עי' שפת אמת בפרשתן תרמ"ה ד"ה במדרש), וענין התגלות יוסף הצדיק אל השבטים, הוא בחינת התגלות אור השבת, כדמצינו בקרא (שמות טז כט) ראו כי ה' נתן לכם השבת, שאם אדם ראוי לכך הריהו זוכה שתתגלה לפניו.

והנה כדי שנוכח להשיג קדושת שבת ולהתענג על זיו אורה וטוב טעמה, הלא יש צורך להקדים בהכנה דרבה מקמי דשבתא, כי בראש וראשונה ראוי להתפלל ולהתחנן מלפני הקב"ה שיהא בסעדנו ויזכנו לקבל את פני שבת מלכתא מתוך רוב שמחה, ואכן נוכל לכבד ולענג את השבת כראוי וכנכון כמו שמקבלים פני אורח חשוב בכל הכבוד הראוי, ובנוסף בעינן לעשות פעולות של ממש ולהוציא ממון כדי לכבד את השבת במאכלי עריבות ומיני מטעמים, כל אחד ואחד כברכת ה' אשר נתן לו, ומלבד כל אלה נדרש גם מסירות נפש על שמירת שבת כהלכתה בכל פרטיה ודקדוקיה.

ואפשר שזהו סוד הטעם להא דנהגו ישראל קדושים להשחזו את הסכין לכבוד שבת קודש (עי' שו"ע או"ח סי' רנ ס"א), ולמדוהו מן הכתוב (שמות טז ה) והכינו את אשר יביאו, דתיבת 'את' רומז לסכין מלשון הכתוב (ישעי' ב ד) וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות (עי' ט"ז שם ס"ק ב), כי רמזו בזה דעל מצות שמירת שבת קודש בעינן מסירות נפש.

ויש לרמז ענין זה במאמר הכתוב (שמות לא טז) ושמרו בני ישראל א"ת השבת וגו', דשמירת שבת צריכה להיות בסכין וחרב ומלחמה ובמסירות נפש ממש.

ולפי"ז יובן היטב מה שניגש יהודה אל יוסף בשלש אלה, תפילה פיוס ומלחמה, דכשם שעבור התגלות אור קדושת השבת נדרש להתכונן תחילה בהני תלתא, בתפילה ובהוצאת ממון לדורון ובמסירות נפש ומלחמת קודש.

כן גם למען התגלותו של יוסף הצדיק לפני אחיו, עשה יהודה הכנה מעלייתא בג' דברים אלו, כי ניגש להתפלל לפני הקב"ה שיזכה לראות בהתגלותו של יוסף, ואף הכין עצמו להוציא ממון כדי לפייסו בדורון, וכן היה מוכן ומזומן למסור את נפשו למען הדבר הנכסף הזה שהיה יקר בעיניו מכל נפשו ומאודו.

בספר **אמת ליעקב** – פרידמן צריך כל אדם בתפלתו לג' הגשות אלו.

"למלחמה", כי תמיד ובפרט בעת התפלה יצרו של אדם מתגבר עליו במחשבות זרות והרהורים רעים, וצריך גישה למלחמה, היינו לשוב בתשובה, כי כל המחשבות זרים באים ממעשיו הרעים, ע"כ צריך לשוב מהם ולהתגבר עליו.

"לפיוס", כי מה שאדם שב בכל לבו ונותן לב לתקן הנצוצות ולהעלותן מהגשמיות שפגם במעשיו הרעים, זה נקרא דורון – פיוס.

"לתפלה", הוא ענין דביקות מלשון נפתולי אלוקים נפתלתי (בראשית ל ח וברש"י שם) ומלשון צמיד פתיל (במדבר יט טו), כי כשאדם מדבק עצמו בבורא כביכול ויודע שמלא כל הארץ כבודו וחיות כל דבר הוא מהשי"ת המצמצם שכינתו כביכול להחיותו, וגם בתפלתו יודע הוא כי הוא מהשי"ת בחי' ה' שפתי תפתח (תהלים נא יז), ועשה מיש אין – שרואה בכ"ד גשמי רק הניצוץ שבו ומתפלל רק על הניצוץ הקדוש המוסתר בכל דבר בזה העולם, כדכתיב (ישעיה סג ט) בכל צרתם לו צר, ואז ואני תפלתי לך ה' עת רצון (תהלים סט יד), היינו כשאני ה', אני הוא ולא אחר, וכמ"ש (ישעיה מב ח) אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן, עושה בתפלתו עת רצון כי באם ח"ו תפלתו של אדם אינה על זה הדרך, אינו עת רצון ח"ו.

וזהו ויגש אליו יהודה, הגשה מלשון תפלה, ויאמר בי אדוני, היינו שמתפלל למען הנצה"ק אשר בו, אז, ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני, תפלתו מתקבלת ונעשה עת רצון. וזהו אל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה, כי כל תפלת הצדיקים הוא רק על מה שהקליפה מתגברת על הקדושה, כי זה לעומת זה עשה אלוקים, ובפרט בגלות הרע מתגבר על הקדושה וזה גלות השכינה, וזה אל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה, רצ"ל שאני מכוון בתפלתי שלא ישלוט הרע ולא יהיה כמוך כפרעה, וכשאדם מתפלל על זה הדרך, אין שום חרון אף שולט בתפלתו, ותפלתו מתקבלת ונעשה עת רצון.

בספר **ברך משה** – טייטלבוים וי"ל ע"פ מה שכתב מרן החת"ס (פ' וישלח עמוד קסד) לפרש הענין מה שהכין יעקב אבינו את עצמו לנגד עשו בדורון ותפילה ומלחמה, כי יש שלושה בחינות בעשו.

האחד כשהוא בבחינת אח, וכן היה תחילת הכוונה שיהיה עשו משמש ליעקב כיששכר עם זבולון, ואז ראוי הוא לדורון.

הבחינה השנית כשאין ישראל עושים רצונו של מקום, ומתחבר ס"מ שר של עשו עם נוקביה, וזהו בחינת שער גימטריא ס"מ לילי"ת, ואז מהני וצריך תפילה.

והשלישית היותר גרוע, דורו של שמד ר"ל, שאז מדת הדין של מעלה מסכים להרע לשונאי ישראל, וגם תפילה לא מהני סתם תפילתי, ואש נקרא סמא"ל ומתחבר עם נוקביה לילי"ת ר"ל, וגימטריא שלהם אדום, אם תחשוב מ"ם סתומה לת"ר, ואז צריך מסירת נפש ומלחמה, עכ"ד.

ומעתה יש לומר שכאשר ראו שבטי י-ה את הקורות אותם בעלילת הגביע, התבוננו בנפשם כי בודאי כבר הגיע העת לקבל עליהם עול גלות מצרים אשר נגזר עליהם בברית בין הבתרים, ולכן קבלו עליהם את הדין ואמרו ליוסף, האלוקים מצא את עון עבדיך הננו כולנו עבדים לאדוני, אמנם כאשר השיב להם יוסף כי רק האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם, אע"פ שידע היטב שאינם יכולים לחזור אל אביהם ואחיהם הקטן איננו עמהם, מזה ראו שאין כאן רק עלילה וקנטור בעלמא, וע"כ חשדו אותו שאינו רק שליח הס"מ שרו של עשו, הבא כדרכו להאבק עם יעקב אבינו ולצערו, ולכן ויגש אליו יהודה לדבר אתו קשות.

וכן מבואר בישמח משה בפרשתן, שתועלת המריבה של יהודה היה כדי להכניע כוחו של עשו, עיי"ש מה שכתב לדרכו.

וזה שאמר המדרש שניגש יהודה למלחמה לפיוס ותפילה, כי הכין את עצמו לשלשה בחינות אשר לעשו הרשע, אם יבא בבחינת אדום שאז מהני רק מסירות נפש ומלחמה, למלחמה אני בא, ואם יבא בבחינת אח שאז מועיל דורון, לפיוס אני בא, ואם יבא בבחינת שער שאז מהני תפילה, לתפילה אני בא.

ובזה יש לפרש הכתוב ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני, וכתב בברית שלום בפרשתן שנתכוין לשם הוי"ה ב"ה הרמוז בתוך שמו.

ולדרכינו יש לפרש הכוונה כי רמז לו בשם הוי"ה את הכנעת כוחו של עשו, כי לעתיד לבא בעת שיהא שמו שלם וכסאו שלם, אז יכניע הקב"ה ויבטל לגמרי את כוחו של עשו, ככתוב (עובדיה א כא) ועלו מושעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה, וכן איתא להדיא בזה"ק (שופטים דף רעד :) שמא דהוי"ה איהו מיתה לסמא"ל ובת זוגיה. וזה שאמר לו ב"י אדניי ששם הוי"ה בקרבי, ולכן יש ביכלתי להכניע ולבטל את כוחו של הס"מ שרו של עשו על כל בחינותיו.

ועיי' משמחי לב – חירארי.